

Slovenská národná rada 1948

Stenografický zápis

**o priebehu 14. zasadnutia pléna SNR,
ktoré bolo dňa 12. marca 1948.**

Obsah:

1) Otvorenie	- - - - -	3
2) Oznámenie úmrtia ministra zahraničných vecí Dr. Jána Masaryka	- - - - -	3
3) Smútočný prejav podpredsedu SNR Dr. Ivana Horvátha k tragickej smrti ministra zahran- ičných vecí Dr. Jána Masaryka	- - -	3
4) Vzdanie sa funkcie predsedu a členstva v SNR Dr. Jozefa Lettricha a podpredsedu SNR An- dreja Cvínčeka	- - - - -	4
5) Vzdanie sa mandátu v Slovenskej národnej rade Dr. Ladislava Nádašiho, Emila Rusku a Petra Škodáčka	- - - - -	4
6) Odvolanie členov zo Slovenskej národnej rady		4
7) Zpráva o rozdanej tlači	- - - - -	4
8) Voľba predsedu Slovenskej národnej rady	-	5
9) Zpráva právneho výboru o návrhu povereníka spravodlivosti na vydanie nariadenia o u- znaní niektorých sudcovských a advokát- ských skúšok, vykonaných v maďarskom štáte		
Zpravodajca: člen SNR Matej Bobrík	- -	5
10) Zakľúčenie	- - - - -	6

Stenografický zápis o priebehu 14. zasadnutia pléna Slovenskej národnej rady, ktoré bolo dňa 12. marca 1942.

Šačiatok: 10.30 hod. Koniec: 11.05 hod.
Prítomní:

Úradujúci predseda SNR Karol Šmidke,
podpredsedovia SNR: Dr. Ivan Horváth a
Anton Granatier.

65 členov SNR podľa prezenčnej listiny.

Predseda Sboru poverenikov Dr. Gustáv Husák a podpredseda Sboru poverenikov Jozef Mjartan.

Povereníci: Dr. Július Viktory, Ing. Pavel Blaho, Dr. Jozef Šoltész, prof. Jozef Lukačovič, Kazimír Bezek, Ján Bečko a Michal Chudík.

Podpredseda NKD Dr. Miroslav Takáč.

Plénu predsedal úradujúci predseda Slovenskej národnej rady Karol Šmidke.

Úradujúci predseda SNR Karol Šmidke:

Otváram 14. zasadnutie pléna Slovenskej národnej rady a zisťujem, že Slovenská národná rada je spôsobilá sa usnašať.

Prv, ako by sme prišli k prerokovaniu dnešného programu, dovoľte mi, aby som plénu Slovenskej národnej rady oznámil smutnú zprávu, že dňa 10. marca t. r. tragicky zahynul minister zahraničných vecí našej Republiky Dr. Ján Masaryk.

Prosím pána podpredsedu Dr. Horvátha, aby v mene Predsedníctva Slovenskej národnej rady učinil k tejto smutnej udalosti prejav.

Podpredseda SNR Dr. Ivan Horváth:

Slávna Slovenská národná rada!

Do ostatných radostných dní, ktoré prišli po týždni najvážnejšej politickej krízy našej ľudovo-demokratickej Republiky, do radostných dní, v ktorých ľud celej Československej republiky sa s odôvodneným optimizmom díval na novú vládu, vyhovenú z najlepších a najvernejších synov, dňa 10. marca uderila ako blesk otriasajúca zpráva o dobrovoľnej smrti jedného z členov tejto vlády, ministra zahraničných vecí Dr. Jána Masaryka.

Jeho tragický skon otriasol každým srdcom a zatielil smútkom myseľ každého príslušníka slovenského a českého národa. Veď v Jánovi Masarykovi mal ľud tejto Republiky na čelnom mieste nielen politika svetového formátu, vlastenca, ktorého celý život bol naplnený prácou za

vlast, ale aj človeka, ktorý stelesňoval najkrajšie ľudské cnosti, človeka, ktorého si každý príslušník našich národov nelen nesmierne vážil, ale ktorého aj úprimne miloval. Preto jeho odchod dotýka sa nás tým bolestnejšie, preto truchlíme za ním ako za svojím najbližším.

Bol jedným z nás, nikto nevedel tak jednoducho a úprimne vysloviť naše túžby a nádeje, naše útrapy a sklamania, ako on. Mal jedinečný smysel pre vystihnatie pravej podstaty každej veci, mal ruky neustále na tepe národa a preto jeho slová boli vždy správnu diagnózou a ukazovali vždy správnu cestu do budúcnosti. Preto bolo aj samozrejmé, že jeho meno je úzko spojené s celými dejinami nášho štátu. Od roku 1919 verne slúžil svojej vlasti v zahraničí na najdôležitejších miestach, najvypuklejšie sa však ukázala neoceniteľnosť jeho služieb po Mníchove. V druhom zahraničnom odboji v najužšej súčinnosti s pánom prezidentom Dr. Benešom vykonal pre našu vec tak vynikajúce služby, aké mohla vykonať len osobnosť mimoriadnych kvalít. V týchto najťažších chvíľach vyrástol Ján Masaryk v postavu svetového formátu, v bojovníka, ktorý videl pred sebou len jeden cieľ: zistenie víťazstva čistej humanity a pravdy jeho ľudu. Ešte dnes citujeme jeho výstižné a úprimné slová povedané do ľudského rozhlasu plné optimizmu a humoru, ktorými hovoril k nám a za nás, dvíhal nás, keď sme padali, nútil do kroku, keď sme zaostávali, ktorými viedol a bojoval.

Od jasnej línie, ktorú zastával pred druhou svetovou vojnou a počas nej, neodchýlil sa ani po nej, vždy vedel, kde je jeho miesto, v každej situácii bol tam, kde mal byť a kde sme ho očakávali. Ako náš zahraničný minister viedol našu zahraničnú politiku v súhlase s najúprimnejšími pocitmi nášho ľudu, bol oddaným stúpencom súčinnosti všetkých Slovanov na čele so Sovietskym zväzom, ale zároveň aj neúnavným pracovníkom za svetový mier a porozumenie. Bol československým zahraničným ministrom, ale zároveň aj predsedom Svetového združenia pro Spojené národy, vykonával obe tieto funkcie

harmonicky, lebo stelesňoval všetko to, čo hýbalo jeho národom. Jeho jasná cesta, od ktorej sa nikdy neodchýlil, vyvrcholila však jedinečne práve v ostatných dňoch, keď v úprimných troch slovách „idem s ľudom“ vyjadril v skratke celé svoje životné krédo a podstatu svojej bytosti.

Ján Masaryk bol jedným z nás, najlepším z nás. Osvojovali si ho bratia Česi a privlastňovali sme si ho i my Slováci. Vedel hovoriť zo srdca Čechom, ale jeho melodická slovenčina znela v jeho ústach tiež ako materinská reč. Mal rád Prahu, ale srdcom bol často na Slovensku. Aj v najťažších dobách, v septembri roku 1942 v mysli načúval z Londýna zvoncom oviec na Vrchstudienke, keď chodil po svetových metropolách, vždy v tichých chvíľach zatváral oči, aby videl Končiar, aby videl dom v Bystrici, v ktorom si chcel raz, až bude konečne môcť, odpočinúť.

Ľud a Masaryk, Ján Masaryk a ľud vždy jedno boli. Preto všetky tie slová, ktorými zvyčajne sprevádzame odchod našich najvynikajúcejších ľudí na večnosť, zdajú sa byť dnes prázdny a bezobsažný. Možno nimi ažda vystihnúť pamiatku jeho, vďaka za prácu, za sebezobetovanie, ale nie je možné vystihnúť ten pocit nesmierného a nezmerateľného smútku, ktorý teraz pociťujeme.

Čeť pamiatke veľkého štátnika a človeka Jána Masaryka.

(Jednominútové ticho.)

Úradujúci predseda SNR Karol Šmidke:

Na znak smútku prerušujem dnešné zasadnutie na päť minút.

(Začiatok prestávky: 10.45 hod., koniec 10.55 hod.)

(Predsedníctva sa ujal podpredseda SNR Dr. Ivan Horváth.)

Popredseda SNR Dr. Ivan Horváth:

Otváram prerušené zasadnutie pléna Slovenskej národnej rady.

Oznamujem, že Predsedníctvo Slovenskej národnej rady dostalo nasledovné písomné oznámenia:

Doterajší predseda Slovenskej národnej rady pán Dr. Jozef Lettrich vzdal sa funkcie predsedu Slovenskej národnej rady.

Doterajší podpredseda Slovenskej národnej rady Andrej Cvinček vzdal sa funkcie

podpredsedu Slovenskej národnej rady a mandátu v Slovenskej národnej rade.

Ďalej sa vzdali mandátu v Slovenskej národnej rade títo jej členovia:

Dr. Ladislav Nádaši, Emil Rusko a Peter Škodáček.

Akčný výbor Demokratickej strany odvolal zo Slovenskej národnej rady týchto jej členov:

Brigádny generál Ján Ambruš, Dr. Ľubomír Baar, Ján Bendík, Michal Géci, Dr. Pavel Haljan, Ján Hlavatý, Michal Chrenko, Andrej Kapušanský, Vincent Kováč, škpt. Július Kukliš, Gašpar Kvašovský, Ján Koval, Imrich Laurinec, Dr. Jozef Lettrich, Ing. Teodor Lipčík, Ján Myjavec, Dr. Milan Pišút, Pavel Pláňovský, Michal Rovňák, Miloš Rumann, Belomír Sutoris, Ľudovít Šenšel, Pavel Švihra, Vojtech Tvrdoň a Ondrej Šoltýs.

Komunistická strana Slovenska odvolala zo Slovenskej národnej rady člena mj. Viliama Žingora.

Na dnešnom zasadnutí bola rozdaná táto tlač:

Odpoveď povereníka vnútra na interpeláciu člena Slovenskej národnej rady Ľuboša Pšeničku a spolovníkov na povereníka pôdohospodárstva a pozemkovej reformy a na povereníka vnútra vo veci protiprávneho postupu bývalého predsedu Okresnej rozhodčej komisie Pavla Dobiša vo Vranove pri voľbách miestnych rozhodčích komisií a Okresnej rozhodčej komisie vo vranovskom okrese.

Odpoveď povereníka priemyslu a obchodu na interpeláciu člena Slovenskej národnej rady Miloša O. Rumanna a spolovníkov na povereníka priemyslu a obchodu a na Predsedníctvo Slovenskej národnej rady vo veci vyhlášky povereníka priemyslu a obchodu zo dňa 24. októbra 1947 č. 818 Úr. v. o organizácii distribúcie textilného tovaru.

Odpoveď povereníka priemyslu a obchodu na interpeláciu člena Slovenskej národnej rady Miloša O. Rumanna a spolovníkov na povereníka priemyslu a obchodu a na Predsedníctvo Slovenskej národnej rady vo veci vyhlášky povereníka priemyslu a obchodu zo dňa 24. septembra 1947 č. 723 Úr. v. o distribúcii pamuku na domáce tkanie.

Stenografické zápisy o 11., 12. a 13. zasadnutí pléna SNR.

Oznamujem ďalej, že poštou bola rozoslaná táto tlač:

Iniciatívny návrh členov Slovenskej národnej rady Petra Škodáčka a spol. na vydanie nariadenia o úspornom a kontrolnom výbore Slovenskej národnej rady.

Návrh prideliť Predsedníctvo výborom: právneho, rozpočtovému a výboru úspornému a kontrolnému.

Návrh Sboru povereníkov na vydanie nariadenia o úrokovej miere v životnom poistení.

Návrh prideliť Predsedníctvo výborom: právneho a hospodársko-sociálneho.

Návrh Sboru povereníkov na vydanie nariadenia, ktorým sa mení nariadenie č. 99/1945 Sb. n. SNR o úprave služobného pomeru štátnych a verejných zamestnancov.

Návrh prideliť Predsedníctvo výboru právneho.

Návrh Sboru povereníkov na vydanie nariadenia, ktorým sa mení nariadenie o hlásení a nútenom prenájme niektorých živnostenských miestností.

Návrh prideliť Predsedníctvo výboru: právneho a hospodársko-sociálneho.

Návrh Sboru povereníkov na vydanie nariadenia o zriadení Národného študijného fondu.

Návrh prideliť Predsedníctvo výboru: právneho, kultúrnemu, hospodársko-sociálnemu a rozpočtovému.

Zpráva právneho výboru o návrhu povereníka spravodlivosti na vydanie nariadenia o uznaní niektorých sudcovských a advokátskych skúšok, vykonaných v maďarskom štáte.

Oznamujem, že podľa usnesenia Predsedníctva prvý bod sa sťahuje s programom dnešného rokovania. Namiesto toho Predsedníctvo navrhuje, aby bola prevedená voľba predsedu Slovenskej národnej rady podľa § 39 rokovacieho poriadku.

O navrhnutej zmene programu má sa podľa § 23 ods. 1 rokovacieho poriadku hlasovať bez rozpravy.

Dávam hlasovať o zmene programu dnešného zasadnutia, aby namiesto prvého bodu programu bol zaradený nový bod, voľba predsedu Slovenskej národnej rady, a to zdvihnutím ruky.

Kto je za tento návrh, nech zdvihne ruku.

Zisťujem, že plénum Slovenskej národnej rady so zmenou programu navrhnutou Predsedníctvom SNR súhlasí.

Nasleduje voľba predsedu Slovenskej národnej rady. Prosím, aby bol podaný návrh. Pán člen Rady plk. Dr. Rašla.

Člen SNR plk. Dr. Anton Rašla:

Slávna Slovenská národná rada, panie a pánovia! Podávam návrh, aby bol za predsedu Slovenskej národnej rady zvolený pán Karol Šmidke, doterajší podpredseda Slovenskej národnej rady a teraz vykonávajúci funkciu úradujúceho predsedu Slovenskej národnej rady. (Potlesk).

Popredseda SNR Dr. Ivan Horváth:

Iný návrh podaný nebol, dávam hlasovať o odznelom návrhu. Kto je za návrh tak, ako bol prednesený, nech zdvihne ruku.

Zisťujem, že plénum Slovenskej národnej rady podľa § 39 rokovacieho poriadku za nového predsedu Slovenskej národnej rady zvolilo doterajšieho podpredsedu Karola Šmidkeho.

Prosím novozvoleného predsedu Slovenskej národnej rady, aby sa ujal svojej funkcie. (Potlesk).

Predseda SNR Karol Šmidke:

Panie a páni, vážení pánovia!

Dovoľte mi, aby som vyslovil vďaka za dôveru, ktorú ste prejavili voľbou mojej osoby za predsedu Slovenskej národnej rady. Domnievam sa, že sa vynasnažíme, aby sme vzájomnou spolupracou mohli v skorej dobe, usilovnosťou všetky nedostatky, s ktorými sme sa doteraz stretli, najúspešnejšie prekonať.

Ďakujem ešte raz za dôveru mojej osobe prejavenu.

Nasleduje druhý bod programu, ktorým je zpráva právneho výboru o návrhu povereníka spravodlivosti na vydanie nariadenia o uznaní niektorých sudcovských a advokátskych skúšok, vykonaných v maďarskom štáte.

Zpravodajcom je pán člen Slovenskej národnej rady Matej Bobřík. Prosím, aby sa ujal slova.

Člen SNR Matej Bobřík:

Slávna Slovenská národná rada!

Prosím, aby mi bolo dovolené predniesť

správu právneho výboru o návrhu povereníka spravodlivosti na vydanie nariadenia o uznaní niektorých sudcovských a advokátskych skúšok, vykonaných v maďarskom štáte.

Predloženým návrhom povereníka spravodlivosti má sa uznať za rovnocennú jednotnú sudcovskú a advokátsku skúšku vykonanú v čase od 2. novembra 1938 do 1. septembra 1944 podľa zák. č. LIII/1912 a predpisov vydaných na jeho základe na území, kde tento zákonný článok platil, sudcovskými činiteľmi maďarskej justičnej správy alebo advokátskymi osnovníkmi zapísanými do zoznamu advokátskej komory v maďarskom štáte, ak nadobudli hodnosť doktora práv v Československej republike, alebo ktorých diplom doktora práv nadobudnutý v cudzine bol v Československej republike nostrifikovaný a spĺňujú inak podmienky potrebné pre prijatie do sudcovskej služby alebo pre zápis do zoznamu advokátov. Zo zrovnoprávnenia sa vylučujú osoby nemeckej alebo maďarskej národnosti, pokiaľ im nebola udelená výnimka podľa ustanovenia § 3 ods. 4 nariadenia č. 99/1945 Sb. n. SNR. Prevedením návrhu má sa umocniť justičnej správe prijať do sudcovskej služ-

by uchádzačov, ktorí by inak prijatí byť nemohli. Má sa tým aspoň čiastočne znížiť veľký nedostatok sudcov.

Právny výbor prerokoval návrh povereníka spravodlivosti na svojich schôdkach dňa 11. decembra 1947 a 20. januára 1948, tento si osvojil a predkladá ho plénu Slovenskej národnej rady s návrhom na schválenie.

Predseda SNR Karol Šmidke:

Nasleduje rozprava o prednesenej správe. Pretože sa k slovu nikto neprihlásil, rozprava odpadá a nasleduje hlasovanie.

Dávam hlasovať o návrhu nariadenia Slovenskej národnej rady o uznaní niektorých sudcovských a advokátskych skúšok, vykonaných v maďarskom štáte.

Kto súhlasí s návrhom tak, ako ho pán zpravodajca predniesol, nech zdvihne ruku. Ďakujem.

Zisťujem, že Slovenská národná rada prijala toto nariadenie v prednesenom znení.

Týmto je program dnešného plenárneho zasadnutia vyčerpaný. Oznamujem, že najbližšie zasadnutie pléna Slovenskej národnej rady zvolá Predsedníctvo písomne.

Zakŕčujem zasadnutie.